

Febelgra
united in
graphics

n°11 **FIRST** dec 2025

Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

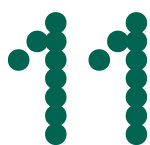
IMPRESSION

Boektopia

Ploegenarbeid

editie

- 3.**
Voorwoord
- 4.**
Boektopia 2025
- 5.**
Btw-hervorming begrotingsakkoord
- 6.**
Verrekening vertrekvakantiegeld & decemberafrekening
- 7.**
Aangepaste pensioenrechten zelfstandigen
- 8.**
Nieuwe circulaire ploegenarbeid
- 9.**
Webinar: EUDR-X
- 10.**
Ledenvoordeel Afval-Snel-Weg
- 11.**
Nieuwe verpakkingsverordening
- 12.**
Vraag van de maand:
privacyverklaring betaalprovider
- 13.**
Terugblik: PrintBar West-Vlaanderen
- 15.**
Terugblik: Het Congres
- 16.**
Update cijfers
- 18**
Snelnieuws
- 19.**
Papier in de kijker
- 20.**
Partners in Creativity

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw www.febelgra.be
Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra
www.facebook.com/febelgra
www.instagram.com/febelgra

Redactie Marisa Bortolin - Kelly Ciancimino - Kelly De Meuter - Anna Skrinnikova - Jeroen Van Eetvelde - Marc Vandenbroucke

Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 - info@febelgra.be

Drukwerk Antilope De Bie Printing

V.U. Marc Vandenbroucke, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

Wankele regelgeving en het sociaal overleg kleuren deze herfst

Marc Vandenbroucke – General manager

Met zijn allen gaan we nu met rasse schreden naar het jaareinde toe. Traditioneel een bijzonder drukke periode in het grafisch bedrijfsleven.

Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met een aanhoudende onzekerheid rond alles wat met regelgeving te maken heeft. Niet dat we staan te springen om bijkomende administratieve lasten, maar deze context maakt een proactief en stabiel ondernemerschap bijzonder uitdagend. De complexiteit van de begrotingsopmaak binnen de regering zorgt er bovendien voor dat een aantal cruciale maatregelen uitblijven.

Een illustratief voorbeeld is de Federal Learning Account (**FLA**), het instrument voor de verplichte registratie van bedrijfsopleidingen. Na herhaald uitstel – recent tot 1 januari 2026 – lijkt een nieuwe verlenging logisch, terwijl onduidelijkheid blijft bestaan over een mogelijke definitieve afschaffing.

Daarnaast blijft ook de soap rond de EU Deforestation Regulation (**EUDR**) nieuwe wendingen nemen. Toch is er hier *vers van de pers* opnieuw positief nieuws te melden. Samengevat: volgens de meest recente berichten zou deze regelgeving weliswaar in werking treden op 30 december 2025, maar geldt een gedoogbeleid tot 30 juni 2026. De Europese Raad mikt nu op een verder uitstel tot 30 december 2026 – en zelfs tot 30 juni 2027 voor micro- en kleine marktdeelnemers. **Belangrijker nog: het compromis zou voorzien in de schrapping van de verplichting voor downstream-marktdeelnemers (i.c. drukkerijen) om referentienummers te verzamelen, te bewaren en door te geven.** Dit zou de administratieve lasten van de EUDR grotendeels wegnemen voor onze bedrijven. Enkel drukkerijen en marktdeelnemers die niet-EU-pulp en -papier gebruiken, zouden nog onder deze verplichting vallen.

De stemming hierover in het Europees Parlement is voorzien in week 48. Fingers crossed.

Verder wordt deze herfst ook gekleurd door het **sociaal overleg** over een nieuwe tweejaarlijkse cao, dat momenteel volop aan de gang is. Het is algemeen bekend dat onze sector traditioneel sterke arbeidsvoorwaarden biedt, zowel op intersectorale als op internationale schaal. Niettemin lijken de vakbonden opnieuw het onderste uit de kan te willen halen, ondanks de gekende moeilijke marktomstandigheden. Vanuit een objectieve invalshoek pleiten wij voor een gedeelde verantwoordelijkheid om onze unieke en creatieve sector te beschermen tegen verdere afkalving. Benieuwd in welke mate de zogenaamde sociale partners hier oprecht oren naar hebben... Wordt vervolgd.

Tot volgende maand!

DE INDRUKMAKERS

Boektopia 2025 breekt opnieuw records

Van 25 oktober tot 2 november ademde Kortrijk Xpo opnieuw boekenliefde. Boektopia 2025 noteerde dit jaar een nieuw record met 61.450 bezoekers, een stijging van 14,5% ten opzichte van de vorige editie. Het boekenfestival, gedragen door GAU, Boekhandels Vlaanderen, Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest, blijft dus duidelijk aan een indrukwekkende opmars bezig.

Boektopia 2025 in cijfers

61.450
bezoekers

138.000
verkochte boeken

16.000 m²
boekenoppervlakte

+11.000
titels

Naast het uitgebreide aanbod aan boeken en signeersessies genoten bezoekers ook van **voorstellingen, workshops en kinderactiviteiten**, zoals voorleessessies in de circustent. Die voorstellingen waren enorm populair met dubbel zoveel bezoekers als vorig jaar.

Ook de verkoopcijfers spreken voor zich: **138.000 boeken** gingen over de toonbank. Een stevige stijging tegenover de 120.000 exemplaren van 2024. Opvallend blijft de brede smaak van het publiek: van voorleesboekjes en Young Adult tot historische non-fictie – de gemiddelde bezoeker gaat naar huis met twee à drie boeken in de tas.

Dankzij de mix van gevestigde auteurs en frisse nieuwe stemmen bood deze editie voor elk wat wils. **Directeur Lore Vanaudenhove** blikt dan ook tevreden terug: “We zetten volop in op beleving, en dat voelen de bezoekers. Ons brede programma spreekt jong en oud aan.”

Na deze succesvolle negendaagse neemt de organisatie nu de tijd om alles te evalueren. Het contract met Kortrijk Xpo liep af, maar de gesprekken over een toekomstige samenwerking zijn al gestart. De kans bestaat ook dat Boektopia terugkeert naar Antwerpen.

De Indrukmakers personaliseren meer dan 8.500 strips

Op onze stand werd print dit jaar écht beleefd. In de vorige First Impression kon je reeds alle details ontdekken van onze actie. Bezoekers konden hun eigen **Suske en Wiske-strip** live drukken en volledig **personaliseren** met hun naam en een AI-cartoonversie van hun foto. En dat viel duidelijk in de smaak: in totaal werden meer dan **8.500 strips** geprint, goed voor bijna 14% van de beursbezoekers. Indruk gemaakt!

Ook buiten de beursvloer trok onze actie de aandacht. Op social media bereikten we bijna 10.000 mensen en werd onze content bijna 50.000 keer bekeken, terwijl VTM Nieuws, Kanaal Z en Eclips TV verslag brachten van de activiteit.

Interactief, verrassend en onvergetelijk: zo blijft print indruk maken.

ACTUA

Ontsnapt drukwerk aan btw-verhoging?

Tijdens de lange onderhandelingen over het begrotingsakkoord werd een btw-hervorming voorgesteld die ook de grafische sector rechtstreeks zou raken. Het akkoord is nu bekend, en voorlopig lijkt de sector gevrijwaard van grote veranderingen.

De regering onderzocht verschillende maatregelen, waaronder een btw-hervorming. De btw-tarieven die in onze sector van toepassing zijn, werden daarbij afwisselend geïmagineerd: een verlaagd percentage van 6% voor bepaalde drukwerkproducten en een standaardtarief van 21% voor de meeste andere producten. Een verhoging van één van deze tarieven zou directe gevolgen hebben. Een btw-hervorming werd echter gezien als noodzakelijk om 1,5 miljard euro extra op te brengen, waardoor het leek alsof een aanpassing onvermijdelijk was.

Daarbij komt dat in de vorige legislatuur onder de toenmalige minister van Financiën Vincent Van Peteghem al een btw-hervorming werd voorbereid, waaronder een verhoging van het lage tarief van 6% naar 9%. Dat zou een prijsstijging van 3% voor drukwerkproducten betekenen. Het voorstel werd toen niet doorgevoerd, maar nu Van Peteghem als minister van Begroting opnieuw in de regering zit, was er bezorgdheid dat dit plan opnieuw op tafel zou komen.

Tijdens de onderhandelingen kwamen verschillende scenario's aan bod, zoals het harmoniseren van de lage tarieven naar 9%, een verhoging van het standaardtarief van 21% naar

22%, of een combinatie van gerichte verhogingen en verlagingen. Deze voorstellen brachten de coalitie bijna aan het wankelen.

Het nieuwe begrotingsakkoord

Toch werd kort nadien en onverwacht een akkoord bereikt. Op het moment van schrijven (24 november 2025) is het begrotingsakkoord net bekendgemaakt. Er komt geen algemene btw-verhoging, maar wel een gerichte stijging van 6% naar 12% voor bepaalde producten, zoals hotels, campings, sport en ontspanning, take-away en pesticiden. Grafische producten worden niet expliciet genoemd, maar de categorie 'ontspanning' blijft onduidelijk. Bij het afsluiten van deze redactie is nog niet zeker of drukwerk al dan niet onder deze regeling valt. Op basis van onze informatie lijkt de sector voorlopig gevrijwaard, maar verdere verduidelijkingen zijn nodig.

Het begrotingsakkoord moet bovendien nog ter goedkeuring aan het parlement worden voorgelegd. De maatregelen zijn dus nog niet definitief. We volgen de ontwikkelingen verder op.

 Vragen? Contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

SOCIAAL

Verrekening vertrekvakantie- geld bedienden

In het infoblad 'Verrekening vertrekvakantiegeld bedienden (PC 200)' wordt de procedure stap voor stap toegelicht. Omdat de eindafrekening in december plaatsvindt, is dit hét moment om hierbij stil te staan.

Scan de QR-code om het infoblad te raadplegen.

December- afrekening bedienden

In december wordt de decemberafrekening van het vakantiegeld opgemaakt voor bedienden in PC 200. Dit geldt specifiek voor werknemers die in het afgelopen kalenderjaar hun arbeidstijd hebben verminderd (bijvoorbeeld door tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand,...).

Alle informatie vind je in het infoblad 'Decemberafrekening bedienden (PC 200)'.

Scan de QR-code om het infoblad te raadplegen.

SOCIAAL

Zelfstandige kan verder pensioen opbouwen na pensioenleeftijd

Vanaf 1 oktober 2025 veranderen de regels rond sociale bijdragen voor zelfstandigen die blijven doorwerken na de wettelijke pensioenleeftijd. In ruil voor hogere bijdragen kan je voortaan extra pensioenrechten blijven opbouwen, ook nadat je de pensioenleeftijd hebt bereikt.

Minimumbijdragen worden de nieuwe standaard

Tot nu toe konden zelfstandigen die na hun pensioenleeftijd blijven werken geen extra pensioen opbouwen als hun inkomsten onder de minimumdrempel van een zelfstandige in hoofdberoep lagen (voor 2025: 17.008,88 euro).

De nieuwe regeling maakt hier een einde aan. Wie doorwerkt zonder een rustpensioen op te nemen, zal automatisch dezelfde **minimumbijdragen** (20,5%) betalen als een zelfstandige in hoofdberoep - ongeacht het inkomen. Daardoor bouw je voortaan wél pensioenrechten op, zelfs wanneer je inkomsten beperkt zijn.

Deze aanpassing moet ervoor zorgen dat zelfstandigen ook na de pensioenleeftijd een degelijk pensioen kunnen opbouwen. Interessant dus voor wie graag nog enkele jaren blijft werken én zijn uiteindelijke pensioenbedrag wil verhogen.

Extra sociale uitkeringen

Door de nieuwe minimumbijdragen kan je als zelfstandige na de pensioenleeftijd ook andere sociale rechten opbouwen. Zo kan je aanspraak maken op een mantelzorguitkering om te zorgen voor een ernstig zieke naaste, een rouwuitkering en een arbeidsongeschiktheidsuitkering gedurende maximaal 6 maanden.

Opt-out mogelijk

Als je de wettelijke pensioenleeftijd hebt bereikt maar nog geen rustpensioen ontvangt, kan je ervoor kiezen om de oude bijdrageregeling te behouden via een zogenaamde opt-out. In dat geval betaal je alleen bijdragen op je werkelijke inkomen, maar bouw je geen extra pensioenrechten (en andere sociale rechten) op.

De opt-out is handig als je inkomen lager is dan de minimumdrempel en je geen nood hebt aan bijkomende socialezekerheidsrechten of pensioen. In dat geval geldt dezelfde bijdrageregeling als in de oude regeling (is je inkomen lager dan 3.763,51 euro (2025), dan betaal je geen sociale bijdragen).

Je kan de opt-out aanvragen bij je socialeverzekeringsfonds.

Inwerkingtreding

De maatregel is opgenomen in de programmawet zomer 2025 en geldt voor de sociale bijdragen vanaf het vierde kwartaal van 2025.

Via mypension.be kan je simuleren welke impact de nieuwe regeling heeft op jouw toekomstige pensioen.

 Vragen? Contacteer
jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

SOCIAAL

Nieuwe circulaire ploegenarbeid 'bis-variant': meer rechtszekerheid, maar complexiteit blijft

De vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid – een maatregel die cruciaal is voor het behoud van competitiviteit en werkgelegenheid in België – is de afgelopen jaren steeds complexer geworden.

Naar aanleiding van de recente ontwikkelingen organiseerde het VBO, in samenwerking met Agoria, op 4 november 2025 een webinar voor de VBO-sectorfederaties en hun leden over de nieuwe circulaire en de introductie van de zogenaamde 'bis-variant'. De focus lag daarbij op de Circulaire 2025/C/50 van 30 juli 2025, die tot doel heeft meer rechtszekerheid te bieden aan ondernemingen.

De noodzaak van de 'bis-variant'

De invoering van de 'bis-variant' in het voorjaar van 2024 was een dringende politieke reactie op een arrest van het Grondwettelijk Hof van februari 2024. Dat arrest bevestigde een bijzonder strikte lezing van de wet, die sterk afweek van de oorspronkelijke intentie van de wetgever. De 'bis-variant' en de opvolgende circulaire beogen dan ook de rechtszekerheid te verhogen, vooral voor ondernemingen die worden geconfronteerd met controles over voorbije periodes.

De klassieke regeling in het kort

De klassieke vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing (22,8% voor gewone ploegenarbeid en 25% voor volcontinu ploegenarbeid) vereist:

- Minstens twee ploegen van minstens twee werknemers;
- Die hetzelfde werk doen, zowel qua inhoud als qua omvang;
- Ploegen die elkaar opvolgen in de loop van de dag met een onderbreking van maximaal 15 minuten en een overlap van maximaal een vierde van hun dagtaak;
- Een ploegenpremie die het uurloon van alle werknemers die ploegenarbeid verrichten met ten minste 2% doet toenemen;
- De één derde norm: werknemers moeten gedurende de betrokken maand minstens een derde van hun arbeidstijd in ploegenarbeid tewerkgesteld zijn.

De 'bis-variant': alternatief zonder strikte gelijkheid qua omvang

De 'bis-variant' is een alternatieve regeling waarvoor ondernemingen bewust kunnen kiezen. Het belangrijkste verschil met de klassieke regeling is dat de vereiste van dezelfde omvang van het werk niet geldt.

Als tegenhanger wordt het bedrag van de vrijstelling proportioneel verminderd naarmate het verschil in de omvang van het werk tussen opeenvolgende ploegen groter is. De berekening gebeurt in vier stappen, waarbij de uiteindelijke vrijstelling (22,8% of 25%) wordt verminderd met een afwijking van de totale periode, uitgedrukt in een percentage (de correctiefactor, of CF).

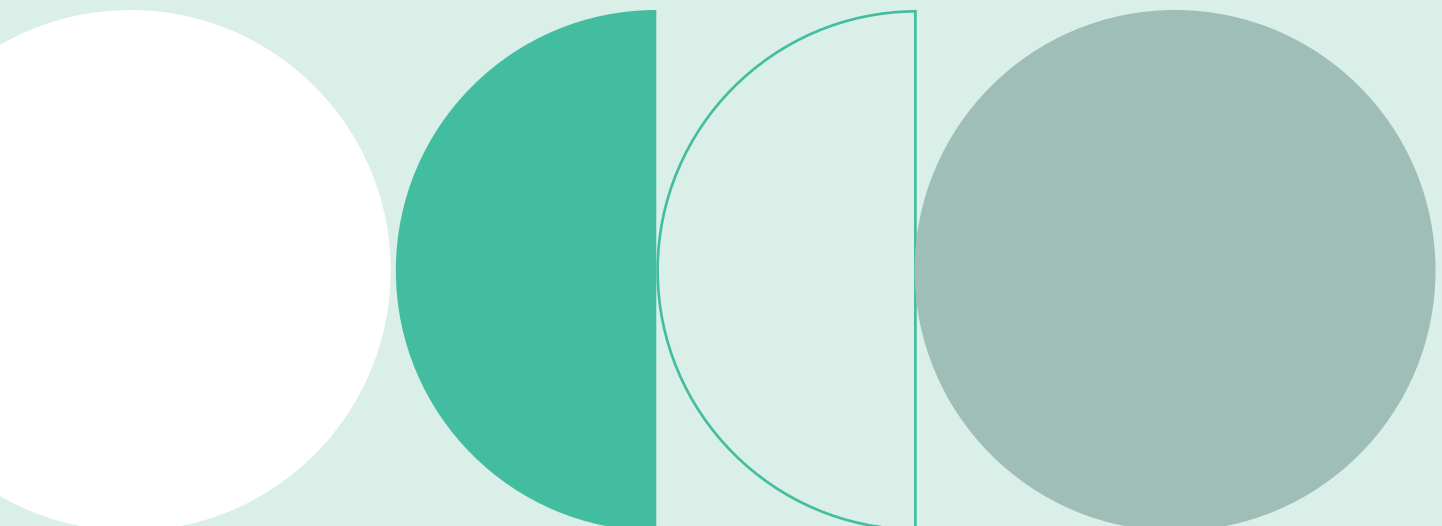
Deze 'bis-regeling' is tijdelijk, loopt tot en met 31 december 2026, maar geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021.

Belangrijkste punten uit de Circulaire 2025/C/50

De circulaire brengt bijkomende duidelijkheid en introduceert enkele belangrijke elementen:

- **10% administratieve afwijkingstolerantie**

Voor de klassieke regeling geldt een tolerantie van 10%. Indien het verschil in de omvang van het werk tussen de grootste en kleinste ploeg, gedeeld door het aantal leden van de grootste ploeg, op elke werkdag van de maand maximaal 10% is, mag de werkgever de klassieke vrijstelling toepassen.

Opmerking: Deze dagelijkse 10%-vereiste kan ertoe leiden dat veel bedrijven de facto naar de flexibelere 'bis-variant' worden geduwd.

- **Eén globale correctiefactor (bis)**
Er geldt één globale correctiefactor per werkgever voor alle ploegenstelsels die onder de 'bis-variant' vallen.
- **Combinatie van klassieke regeling en 'bis-variant'**
Een combinatie van de stelsels is mogelijk. Ondernemingen moeten maandelijks per ploegenstelsel bepalen of het voldoet aan de voorwaarden voor de klassieke regeling dan wel aan die van de 'bis-variant'.

Evaluatie en toekomstperspectieven

De introductie van de 'bis-variant' en de nieuwe circulaire verhogen de

rechtszekerheid voor het verleden, maar lossen niet alle fundamentele problemen op. Bestaande knelpunten zoals de fiscale definitie van de ploegenpremie ten opzichte van de arbeidsrechtelijke verplichtingen en de afbakening van het begrip 'ploeg' blijven bestaan.

Het volledige regime moet tegen eind 2026 grondig worden herzien. De uitdaging voor de wetgever bestaat erin om verschillende dimensies – rechtszekerheid, economische en budgettaire haalbaarheid, conformiteit met grondwettelijke beginselen en EU-staatssteunregels – met elkaar te verzoenen. Alleen zo kan men komen tot een eenvoudiger en voorspelbaarder stelsel met een duidelijke langetermijnvisie.

Scan de QR-code om de volledige presentatie te bekijken.

 Vragen? Contacteer kelly.ciancimino@febelgra.be

DUURZAAMHEID

Terugblik op het EUDR-X-webinar

EUDR-X is een digitale communicatiestandaard die speciaal ontworpen is voor de printsector. Ze maakt het mogelijk om EUDR-informatie vlot en gestandaardiseerd uit te wisselen doorheen de hele keten. Het resultaat? Meer transparantie in de papier- en printwaardeketen, en eenvoudigere naleving van de Europese ontbossingswetgeving (EUDR).

Op 19 november 2025 vond het vervolgwedinar **'EUDR-X in actie: Een nieuwe communicatiestandaard voor de printwaardeketen'** plaats, georganiseerd door Intergraf en Initiative Online Print. Dit webinar sloot aan op het introductiewebinar van 8 september. Intergraf ging van start met een update over het recente EUDR-vereenvoudigingsvoorstel van 21 oktober 2025 en het inmiddels door de Raad ingenomen standpunt daarover.

Dominic Haack van Initiative Online Print meent dat de EU zichzelf 'schaakmat' heeft gezet met dit kortetermijnvoorstel en de problemen rond het IT-systeem. De druk op bedrijven en softwareleveranciers mag niet worden onderschat. De EUDR-X-standaard wordt als oplossing erg gewaardeerd, maar de politieke vertraging remt de verdere ontwikkeling.

Tot slot liet Print Best, een Estse print-on-demand drukkerij, zien hoe ze DDS-gegevens van leveranciers in het ERP-systeem verwerken, per pallet een QR-code scannen en de info automatisch naar TRACES sturen, waar één DDS per batch wordt aangemaakt.

Heb je het webinar gemist? Geen probleem! Je kan het hier herbekijken en alle belangrijke informatie nogmaals doornemen:

 Vragen? Contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

LEDENVOORDEEL

AFVAL-SNEL-WEG

Plan je ophaling vóór de tariefaanpassing van 2026

Zoals elk jaar worden de tarieven voor de ophaling van grafisch gevaarlijk afval via Sarpi Ecoservices begin 2026 herzien. Wil je nog gebruik maken van de huidige tarieven? Plan dan je ophaling vóór 31 januari 2026. Na die datum stijgen de prijzen door hogere verwerkings- en transportkosten.

Nog geen ASW-lid?

Maak je nog geen gebruik van onze **Afval-Snel-Weg**-dienst (ASW)? Dan is dit het ideale moment om in te stappen. Dankzij onze samenwerking met Sarpi Ecoservices geniet je van een **efficiënte, veilige en betaalbare oplossing** voor de inzameling van gevaarlijk grafisch afval – volledig afgestemd op jouw bedrijf, groot of klein.

Voordelen op een rij

- Oplossingen op maat voor elk type afval, ongeacht de hoeveelheid;
- Volledig in overeenstemming met de milieuwetgeving;
- Flexibele ophaalfrequenties;
- Mogelijkheid om containers te huren of te kopen;
- **Voorkeurtarieven voor Febelgra-leden.**

Plan je ophaling

Contacteer Anita, jouw vast aanspreekpunt bij Sarpi Ecoservices, via:

✉ be.sarpi.spocplus.all@veolia.com

☎ +32 (0)2 887 6114

Vragen? Contacteer marisa.bortolin@febelgra.be

NIEUW

Vergelijk in één oogopslag

We stellen vanaf nu een **duidelijk en handig vergelijkingschema** ter beschikking waarmee je de tarieven snel kan overzien en jouw huidige inzamelaar eenvoudig kan situeren tegenover onze voorwaarden.

Indien gewenst helpen we je ook graag bij het **maken van een persoonlijke prijsvergelijking** op basis van jouw afvalvolumes.

Aarzel niet om contact met ons op te nemen of het schema rechtstreeks te raadplegen op onze website.

ACTUA

Bereid je voor op de nieuwe verpakkingsverordening

Heel wat drukkerijen zijn actief in de label- en verpakkingsmarkt of gebruiken zelf verpakkingen voor de levering van drukwerk. Daardoor vallen ze onder de nieuwe Europese regels. Tijdig voorbereiden is dus cruciaal, al blijven de officiële interpretatieve richtlijnen vanuit Europa voorlopig uit.

Nieuwe Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR)

De nieuwe Europese verpakkingsregelgeving (PPWR) treedt in **augustus 2026** in werking en vervangt de huidige Richtlijn Verpakkingsafval. Ze geldt voor alle soorten verpakkingen en verpakkingsafval, ongeacht materiaal of context (B2B of B2C) en reguleert op striktere wijze het type verpakking, het hergebruik en recycling. Heel wat bepalingen worden gefaseerd ingevoerd tussen 2026 en 2040.

Impact op drukkerijen

Drukkerijen kunnen onder de PPWR verschillende rollen en dus verschillende verplichtingen hebben:

- Als **fabrikant** wanneer ze zelf verpakkingen of verpakte producten produceren of laten produceren onder eigen naam of merk.
- Als **leverancier** wanneer ze fabrikanten bevoorraden met verpakkingen of verpakkingsmaterialen.
- Als **gebruiker** wanneer ze verpakkingen inzetten voor hun eigen producten, inclusief transportverpakkingen.

Voor **fabrikanten** gelden strikte regels: ze mogen enkel verpakking op de markt brengen die aan de ontwerpeisen voldoet. Ze moeten een conformiteitsbeoordeling uitvoeren, technische documentatie opstellen, een EU-conformiteitsverklaring voorzien en ervoor zorgen dat elke verpakking correct is gelabeld met naam, adres en serienummer. **Leveranciers** moeten dan weer alle nodige informatie aanreiken zodat fabrikanten de conformiteit kunnen aantonen.

Gebruikers zullen moeten letten op leegteverhoudingen in hun verpakkingen en ervoor zorgen dat een bepaald percentage van de gebruikte verpakkingen herbruikbaar is.

Daarnaast verplicht de PPWR elke lidstaat om een *Extended Producer Responsibility*-regeling (EPR) in te voeren. De praktische uitwerking daarvan moet er zijn vóór 12 februari 2026. Fabrikanten en importeurs zullen zich moeten **registreren in het EPR-register** van de lidstaat waar ze actief zijn.

Implementatie en bezorgdheden

De details van de verordening worden **verder uitgewerkt in normen en richtlijnen**, maar zijn momenteel nog niet beschikbaar. De aangekondigde FAQ van de Commissie om de wet te verduidelijken is ook nog niet verschenen. Met de deadline van 6 augustus 2026 in zicht, is er **dringend behoefte aan duidelijkheid over definities en criteria**, zodat bedrijven zich kunnen voorbereiden en investeringsbeslissingen kunnen nemen.

Tot slot is er bezorgdheid dat drukkerijen al te vaak als fabrikanten worden geclassificeerd, terwijl de wet vooral gericht is op de grootschalige verpakkingsindustrie. Het is daarom essentieel dat de secundaire wetgeving rekening houdt met de **impact op kmo's** en zorgt voor proportionele en haalbare nalevingsvereisten.

➔ **Vragen? Contacteer**
jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

VRAAG VAN DE MAAND

Ben ik verplicht een privacyverklaring te publiceren voor mijn betaalprovider?

We kregen een vraag die velen zich waarschijnlijk al eens hebben gesteld: "Is het nodig een privacyverklaring op mijn website te plaatsen voor mijn betaalprovider?" Het antwoord is simpel: ja, je moet een privacyverklaring hebben voor je betaalprovider, maar er zijn enkele punten om rekening mee te houden.

Waarom een privacyverklaring?

Een privacyverklaring legt uit hoe jij als organisatie met persoonsgegevens omgaat. Zodra je gegevens verzamelt - via bestellingen, contracten, nieuwsbrieven of je website - ben je wettelijk verplicht een privacyverklaring te hebben (GDPR). Als je een betaalprovider (zoals PayPal, Bancontact, Worldline of KBC Payment Services) hebt geïntegreerd, moet je in je algemene privacyverklaring opnemen dat ook via de provider gegevens

worden verzameld, zoals voor betalingen en facturatie (voor zover het persoonsgegevens betreft). Als website-eigenaar blijf je immers verantwoordelijk voor de volledige gegevensverwerking op je platform. Daarom moet je duidelijk maken welke gegevens je betaalprovider verzamelt, waarom en hoe ze beschermd worden.

Betaalprovider opnemen

Je hoeft geen aparte privacyverklaring te maken voor je betaalprovider. Wel moet je dit onderdeel opnemen in je algemene privacyverklaring. Meestal bieden betaalproviders standaardverklaringen of voorbeeldteksten die je kan gebruiken of waar je naar kan linken vanuit je eigen privacyverklaring.

De belangrijkste elementen die je moet opnemen met betrekking tot de betaalprovider in je privacyverklaring zijn de volgende:

- **Wie verzamelt de gegevens?** Vermeld dat zowel de betaalprovider als jijzelf gegevens verzamelt voor betalingsverwerking.
- **Welke gegevens worden verzameld?** Noem specifieke persoonsgegevens, zoals naam, adres, IP-adres, betaalgegevens, locatiegegevens en abonnementsinformatie.

- **Waarom worden de gegevens verzameld?** Dit kan zijn voor betalingen, fraudeopsporing of klantbeheer.
- **Hoe worden de gegevens beschermd?** Beschrijf de beveiligingsmaatregelen die genomen worden om gegevens te beschermen.
- **Rechten van de klant:** Informeer klanten over hun rechten om gegevens in te zien, te corrigeren, te verwijderen of te beperken.

Voorbeeldtekst

Onderstaande tekst kan je (aangepast aan je eigen situatie) opnemen in je privacyverklaring:

"Wij maken gebruik van [naam betaalprovider] voor de verwerking van betalingen. [Naam betaalprovider] verzamelt en verwerkt persoonsgegevens, zoals naam, e-mailadres, betalingsgegevens en IP-adres, voor de afhandeling van betalingen en ter voorkoming van fraude. Voor meer informatie over hoe [naam betaalprovider] omgaat met jouw gegevens, lees hun privacyverklaring [link naar de privacyverklaring van de betaalprovider]."

➔ **Vragen?** Contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

TERUGBLIK

PrintBar West-Vlaanderen Lights, camera, netwerken!

Voor de laatste **PrintBar** van het jaar trokken we naar **Cinema De Keizer in Lichtervelde**, de oudste actieve dorpsbioscoop van België. Een plek waar de tijd even lijkt stil te staan.

Onze charmante en enthousiaste gids Stephanie nam ons mee door dit uniek stukje levende filmgeschiedenis en dompelde ons onder in het verhaal

van de familie Debaillie, met in het bijzonder 'De Keizerin' Agnes, die de zaal jarenlang met hart en ziel liet bruisen.

Haar passie en authenticiteit zijn vandaag nog in elke hoek voelbaar.

Tussen het vintage interieur, de fluisterende filmgeschiedenis en de warme sfeer sloten we de avond af met een gezellig netwerkmoment vol bubbels en bites.

"MENSEN GELUKKIG MAKEN, DAT IS DE KRACHT VAN PRINT"

CANON PUBLICEERT NIEUW INSIGHT-REPORT OVER DE TOEKOMST VAN PRINT

Ook in een digitale wereld kan je met een tastbaar printproduct mensen raken. Dat bewees de succesvolle actie van De Indrukmakers op het boekenevent Boektopia in Kortrijk. Tijdens de negendaagse beurs produceerden De Indrukmakers meer dan 8.500 gepersonaliseerde strips. De boekjes werden geprint op de imagePRESS V700 van Canon.

Tijdens de actie van De Indrukmakers op Boektopia werden 8.507 gepersonaliseerde strips geprint

Op Boektopia in Kortrijk konden de bezoekers een gepersonaliseerde versie van het nieuwe Suske en Wiske-album 'Het Geweven Geheim' laten maken.

De actie liep in samenwerking met Standaard Uitgeverij, de uitgever van de iconische stripreeks. Voor de printopstelling en personalisatietechnologie werd er samengewerkt met Canon, Dataline, Enfocus en Igepa.

De productieprinter werd bediend door leerlingen van Don Bosco Sint-Denijs-Westrem.

DE TOEKOMST VAN PRINT

Peter Wamback, product business developer bij Canon Belgium, blikt enthousiast terug op de opgemerkte actie. "Mensen gelukkig maken, dat is de kracht van print. In de huidige digitale wereld is het duidelijk dat print een impactvol medium

blijft. Voor De Indrukmakers produceerden we live iets tastbaars, gepersonaliseerd en authentiek."

Er was ook een digitale, interactieve component. De bezoekers konden hun exemplaar personaliseren – met naam en foto – via hun smartphone.

Peter Wamback (Canon Belgium): "De actie op Boektopia zorgde voor verwondering alom"

Voor Wamback bewijst de actie ook hoe er mogelijkheden zijn om contact te leggen met jongere generaties die steeds meer tijd online doorbrengen. Hij verwijst naar het nieuwe Insight-report van Canon 'Exploring The Future of Print' waarin vier internationale futuristen hun licht laten schijnen over de toekomst van print.

ONTVANG GRATIS HET VOLLEDIGE RAPPORT

Scan de QR-code

Canon

CANON BELGIUM
BERKENLAAN 3
1831 DIEGEM
+3227220411
contact@canon.be
www.canon.be

Het Congres 2025: samen innoveren, samen groeien

Op 6 november vond in Vestar Antwerpen de nieuwe editie van Het Congres van het Vlaams Innovatiecentrum voor Grafische Communicatie (VIGC) plaats. Onder het motto 'Spring jij mee?' doken professionals uit de grafische sector in een namiddag vol inspiratie over innovatie, ondernemerschap en veerkracht.

Het Congres 2025 begon met een warme welkom door **Jos Steutelings**, Managing Director van VIGC, waarna het programma van start ging.

Slim printen, sterk ondernemen

De aftrap kwam van **Lieke Kelchtermans**, COO van MAPO Print, die het groeiverhaal van MAPO Print deelde en liet zien hoe out-of-the-boxdenken en innovatie in print- en coatingtechnologie leidt tot nieuwe toepassingen.

Economische realiteit en toekomstvisie

Geert Janssens, Chief Economist bij ETION, gaf in zijn keynote een scherpe en prikkelende blik op de economische realiteit. Zijn kernboodschap: *"Innovatie gaat de wereld niet redden, maar we zullen ze hard nodig hebben."* In een multipolaire economie waarin Europa steeds zelfstandiger moet opereren, blijft vernieuwen essentieel om duurzame groei te verzekeren.

Innovatie als structureel voordeel

Innovatie is al lang niet meer het exclusieve domein van technologie. Succesvolle bedrijven in de grafische sector vernieuwen op meerdere fronten: in producten en diensten, in businessmodellen, in leiderschap én in hun organisatiecultuur. Maar wat werkt écht? Tijdens het gesprek onder leiding van **Mieke Loncke** met **Charlotte Paquit** van Identic, **Tom Deschildre** van INNI Group, **Geert Gielen** van Koninklijke Drukkerij Em. de Jong en **Veerle Vanpanteghem** van VIGC werd duidelijk dat innovatie veelvormig is en verder gaat dan technologie alleen. Al wordt slim ingezet voor personalisatie, complexe processen krijgen structuur, kwaliteitscontrole wordt versterkt, en wie durft te springen en risico's neemt, legt de basis voor echte vooruitgang.

Van familiebedrijf tot marktleider

Een inspirerend praktijkverhaal kwam van **Kurt Persoons** van Zenith Graphics, die toelichtte

hoe het 65-jarige familiebedrijf transformeerde tot een moderne, duurzame onderneming. Met focus op automatisering, datagedreven efficiëntie en een bijna-energieneutraal (BEN) gebouw groeide het bedrijf op een manier die zowel mens als milieu respecteert. Met het gebruik van Quick Response Manufacturing (QRM)-software houdt Zenith grip op productieplanning en efficiëntie. Investeren in technologie en processen gaat daarbij hand in hand met investeren in mensen.

Nieuwsgierigheid als groeikracht

De afsluitende keynote kwam van **Rik Vera** (nexxworks). In 'The Net Curiosity Score' legde hij uit hoe nieuwsgierigheid de ultieme motor is achter buigzaamheid, innovatie en groei. Aan de hand van een ontroerend verhaal over zijn kleinzoon, zijn 'beste vriend', in de virtuele wereld van...Roblox, illustreerde hij hoe een jonge, digitaal denkende generatie de toekomst vormgeeft en uitdaagt. Vera benadrukte de vijf cruciale vaardigheden: de vijf C's (Critical Thinking, Collaboration, Compassion, Creativity en Curiosity). Zijn boodschap was: organisaties moeten nieuwsgierigheid meten en stimuleren, net als winst of productiviteit. Want wie nieuwsgierig blijft, blijft vernieuwen.

Aan het einde van het congres kregen de jubilarissen een bijzondere erkenning voor hun jarenlange inzet en toewijding aan de sector.

Reflectie

Het Congres 2025 maakte één ding duidelijk: **innoveren doe je niet alleen, maar samen**. Het is geen sprong in het onbekende, maar een gezamenlijke beweging vooruit, stap voor stap, print na print. Of het nu gaat om technologie, duurzaamheid of menselijk leiderschap, de toekomst van de grafische sector ligt in de kracht van samenwerking, nieuwsgierigheid en kennisdeling.

LONEN EN INDEXEN

update cijfers

	Gezondheidsindex	Afgevlakte index
mei 25	134,54	132,55
jun 25	135,04	132,36
jul 25	135,60	132,29
aug 25	135,64	132,50
sep 25	135,26	132,68
okt 25	135,76	132,85

Indexprognose

Arbeiders PC 130
Januari 2026: 0,64%

Bedienden PC 200
Januari 2026: 2,14%

Je kan de laatste actuele cijfers steeds raadplegen op onze website:

RSZ-percentages						
vanaf 01.07.2025	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3
	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	11,16	12,85	12,90	5,59	7,28	7,33
Fondsen bestaanszekerheid	1,46	1,76	1,76	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	32,50	34,49	34,54	25,70	27,39	27,44

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)						
vanaf 01.07.2025	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2103	21,03%	1,3032	30,32%	1,5130	51,30%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0234	2,34%	0,0243	2,43%	0,0243	2,43%
Sociale lasten	1,5313	53,13%	1,5313	53,13%	1,5313	53,13%
Totale sociale loonlast	1,8767	87,67%	2,0198	101,98%	2,3411	134,11%

Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.

Er werd rekening gehouden met de niet doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

Sociale loonlast bedienden (PC200)		
vanaf 01.01.2025	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2703	27,03%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0906	9,06%
Sociale lasten	1,3114	31,14%
Totale sociale loonlast	1,7561	75,61%

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van €250 (voltijdse bediende) en de premie van €250 (invoege vanaf 2016).

Loonindex*		
Jaar	Datum	Index
2025	01.07.2025	216,88
	01.01.2025	213,74
2024	01.04.2024	208,47
	01.01.2024	204,43
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33
	01.05.2022	187,63
	01.02.2022	183,99

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993 (€ 18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen					
Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
31.10.2025	320,11	320,81	359,68	348,93	370,43
30.09.2025	325,29	326,93	360,91	350,04	371,79
31.08.2025	333,92	334,80	360,91	350,04	371,79
31.07.2025	335,65	337,42	360,91	350,04	371,79
30.06.2025	342,55	343,54	364,62	353,37	375,88
31.05.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
30.04.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.03.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
28.02.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.01.2025	352,91	354,90	364,62	353,37	375,88
31.12.2024	356,36	356,65	367,10	355,59	378,60
30.11.2024	359,81	360,15	367,10	355,59	378,60
31.10.2024	359,81	361,02	367,10	355,59	378,60
30.09.2024	361,54	366,26	367,10	355,59	378,60

De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papierprijzen worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

De meeste recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder 'Diensten / Commercieel / GIL-etiket'. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

SNELNIEUWS

Empack Mechelen verwelkomde 2.800 professionals

Empack Mechelen 2025 bracht met **2.800 bezoekers en 130 exposanten** een sterke, vernieuwde editie. Dankzij de combinatie met het Belgian Packaging Festival werd Mechelen twee dagen lang het centrum voor verpakkingstechnologie, creativiteit en duurzaamheid. Bezoekers genoten van live machine-demo's, materiaalinnovaties, inspirerende packaging cases en de opvallende **Packathon** met meer dan 50 studenten. Ook de seminars rond circulaire verpakkingen, PPWR, ecodesign, Vision AI en duurzame materialen trokken veel belangstelling. In dit vernieuwde kader

reikte Empack, samen met Verpakking & Label Magazine (PMG), voor het eerst de **Verpakking & Label Awards** uit. De jury bekroonde DW Reusables voor de meest vernieuwende verpakking, terwijl DUCAJU dezelfde categorie won volgens het publiek. Binnen labeling ging Rembrandt Labels met zowel de jury- als de publieksprijs lopen. De sector koos bovendien Tallpack Belgium als winnaar voor de meest innovatieve verpakkingmachine.

Empack 2026 gaat op **22 en 23 september** samen door met Transport & Logistics, waardoor de volledige supply chain aanwezig zal zijn in Flanders Expo in Gent.

Stedelijk Onderwijs Antwerpen investeert in Versafire-tonerprinter

Leerlingen van de Antwerpse secundaire scholen **De Stemstroom** en **Kunstkaai** werken sinds dit schooljaar met een nieuwe **Versafire**

LV-tonerprinter. In combinatie met het **Prinect Production-platform** van Heidelberg is het grafisch atelier daarmee volledig klaar voor de hybride workflows van moderne drukkerijen. Lander Keteleer, leerkracht en coördinator Printmedia, leidt leerlingen uit de richtingen Printmedia, Grafische Technieken en Grafimedia op in het hart van Antwerpen. Naast praktijklessen vullen zij hun opleiding aan met wekelijkse werkplekuren in lokale drukkerijen. "Offsetdrukkers zetten steeds vaker in op digitaal printen. De shift naar hybride drukkerijen is volop bezig, en als grafische school willen we daarop inspelen. Daarom investeren we vandaag in digitale printtechnologie," zegt Keteleer.

M4P brengt strategisch M&A-advies op maat van de grafische sector

Ondernemer **Christian Duyckaerts** en M&A-expert **Pieter Victor** slaan de handen in elkaar voor **M4P (Matchmaker4Print)**, een nieuw fusie- en overnamekantoor dat zich exclusief richt op de grafische en communicatiesector. Met M4P willen ze bedrijven ondersteunen bij strategische overnames, groeiambities en opvolgingsplanning.

"M4P begeleidt ondernemers niet alleen financieel, maar ook strategisch, met kennis van de specifieke dynamiek van onze sector," zegt Duyckaerts, die al 34 jaar actief is in print en sign. Victor vult aan: "Onze kracht ligt in de combinatie van strategie en corporate finance. We spreken de taal van zowel ondernemers als investeerders en kunnen daardoor snel de juiste match maken."

Sign2Com groeit naar 3.357 bezoekers en kondigt nieuwe editie in 2026 aan

Sign2Com, de enige Belgische vakbeurs voor de print- en signsector, ontving van 19 tot 21 oktober 2025 in Kortrijk Xpo **3.357 bezoekers**, goed voor een groei van drie procent ten opzichte van 2023. Met bijna 70 exposanten en een sterk programma, waaronder de **World Wrap Masters** Belgium-competitie van Fespa Belgium en de Rondetafel Onderwijs & Industrie georganiseerd door Grafoc, PaperPackSkills en Fespa, bevestigde de

beurs opnieuw haar rol als belangrijk sectorplatform.

Na deze succesvolle editie kondigt Kortrijk Xpo aan dat Sign2Com voortaan opnieuw in de even jaren zal plaatsvinden. De volgende beurs staat gepland op **4, 5 en 6 oktober 2026**. Volgens de organisatie biedt dit nieuwe ritme meer ademruimte in marketing- en beursbudgetten en sluit het beter aan bij de commerciële planning van exposanten.

PAPIER IN DE KIJKER

OLIN

antalis^{EM}

Olin – Het veelzijdige designpapier voor al uw creatieve projecten

Van premium ongestreken designpapier tot de iconische kleuren van Olin Colours en duurzame oplossingen voor milieubewuste klanten: Olin biedt een compleet assortiment om aan alle grafische behoeften te voldoen.

Olin zet zich in voor het milieu zonder concessies te doen aan prestaties. De volledige reeks wordt geproduceerd volgens de hoogste milieunormen (FSC®, ISO 14001). Bovendien heeft Olin Design het EU Ecolabel en ondersteunt Olin Origins een CO₂-compensatie programma en is het lid van 1% for the Planet.

Olin Design – De premium keuze voor verfijnde creaties

Olin Design is hét natuurpapier bij uitstek voor drukkers en ontwerpers die op zoek zijn naar onovertroffen kwaliteit. Olin Design biedt een uitgebreid assortiment in vier afwerkingen (Rough, Regular, Smooth, Bulk) en vijf tinten. Met een breed scala aan gramgewichten (50 tot 400 g/m²) en specifieke formaten voor digitale Dry-Toner en HP Indigo persen, opent Olin Design de deur naar eindeloze creatieve mogelijkheden.

Olin Origins – Creativiteit en duurzaamheid komen samen

Voor wie milieubewust wil ontwerpen, is er Olin Origins: een creatief papierassortiment met een subtiel gestructureerd oppervlak en een zachte touch. Het is beschikbaar in vijf aardse tinten geïnspireerd door de natuur

en combineert esthetiek met hoge milieustandaarden. Olin Origins is FSC®-gecertificeerd en ondersteunt een CO₂-compensatie programma met ClimatePartner. Olin Origins biedt topkwaliteit voor allerlei toepassingen zoals stationery, luxe verpakkingen en high-end printwerk.

Olin Colours – Breng kleur in uw ontwerpen

Met 26 tinten, van zachte pastels tot hoog gepigmenteerde levendige kleuren, biedt Olin Colours volop mogelijkheden om de juiste kleur voor uw creatieve projecten te vinden. Dit assortiment, inclusief Olin Colours Black tot 700 g/m², is perfect voor uitnodigingen, luxe verpakkingen en opvallend drukwerk. Bovendien zijn de lichte en zware gramgewichten voorzien van bijpassende enveloppen.

Olin Millesime – De perfecte keuze voor verfijnd drukwerk

Olin Millesime is een perfect wit karton met een ultrazacht oppervlak en een zijdeachtige touch dat pure elegantie uitstraalt. Het is de ideale keuze voor premium visitekaartjes, kaarten en andere uitnodigingen. Met gramgewichten van 180 tot 400 g/m² garandeert het een optimale stijfheid voor hoogwaardige toepassingen.

Meer weten over het Olin-assortiment? Neem contact op met Antalis via print.be@antalis.com - +32 (0)2 451 12 00 of kijk op www.antalis.be.

First Impression werd gedrukt op **Olin Design Regular Ultimate White 120 g/m²**.

De cover werd gedrukt op **Olin Design Regular Ultimate White 240 g/m²**.

Partners in Creativity

